

мѣся мѣр҃та, въ вѣ-й [вѣ-й] дѣнь.

* * *

пѣмѣть сѣыхъ мѣченикъ:
пресвѣтера мѣнтѣна
и сѣпрѣгы ѣго маѣимы,
сѣтѣдѣонскихъ [бѣлградскихъ].

мѣсѣца мѣр҃та, у 26 [27]. дан.

* * *

с)помѣн сѣетихъ мѣченикъ:
пресвѣтера мѣнтѣна
и сѣпрѣгы мѣ макимѣ,
сингидун(ѣм)скихъ [бѣоградскихъ].

МѢСЯ МАРТА, ВЪ КЪ-Й [КЪ-Й] ДЕНЬ.

ПАМЯТЬ СѢИХЪ МЪЧЕНИКЪ:
ПРЕСВѢТЕРА МОНТАНА И СУПРУТЫ ЕГО МАКСИМЫ,
СЪГГІДОНОВИХЪ [БѢЛГРАДСКИХЪ].

НА ВЕЛИЦѢИ ВЕЧЕРНИ.

На ГДН, ВОЗВѢХЪ: СѢИХЪ МЪЧЕНИКЪ, НА Й,
[ПОВТОРЯЮЩЕ КЪЮЖДО,] ГЛАГОЛЪ.
ПѢ: ІАКО ДОБЛА:

СТРАДАНИЕ И ДОБЛЕСТВЕННАЯ БОРЕНИЕ * МЪЧЕНИКЪ ТВОИХЪ, ГДН,
* СЛАВА СѢИ ЦРКВЕ ТВОЕИ: * ИМЖЕ БЛГОВѢИ ВДАШАСЯ, * И КЪ
ПОДВИГЪ МЪЖЕСКИ ОУСТРЕМИШАСЯ: * ТѢЛЕСЪ СВОИХЪ НЕ ПОЦАДИВШЕ, * И
ЛЮБВЕ КЪ ТѢИ ИСПОЛНЕНИ БЫВШЕ. * ТѢМЖЕ, ЮДОЛЬ ПЛАЧЕВНЮ ПРОШЕДШЕ, *
ВЪ ВѢЧНЫЙ ПОКОИ ДОСТИГОША, * И ДУШЫ СВОИ СПСОША, * ДО КОНЦА
ПРЕТЕРПѢВШЕ.*¹

ВЪ ТЕМНИЦАХЪ СО СЛОДѢИ ЗАТВОРАЕМИ, * И НА РАЗЛИЧНЫХЪ МЪКИ
НАЛАГАЕМИ: * МНОГО И БЕЗДУШНѢ БІЕМИ, * И НА КОНЕЦЪ НА СМЕРТЬ
ОУВѢЖДЕНИ: * СО МНОЖЕСТВОМЪ МЪЧЕНИКЪ СТРАДАНИЕ ПОДАТЕ, * СЪ НИМИЖЕ
ВѢНЦЫ НЕБЕСНЫХЪ ПОЛУЧИТЕ: * ПОМОГАТЕЛЯ ГДА ВЪ СКОРБѢХЪ ВСЕГДА ИМЩЕ,
* И НА ТОГО НЕКОЛЕБЛЕМОЕ ОУПОВАНІЕ ВЪНЪ ВОЗЛАГАЮЩЕ.

ІАКО СВѢТИЛА ПРЕСВѢТЛАЯ, ДОСТОХВАЛЬНИИ МЪЧЕНИЦЫ, * СВѢТЛОСТЫИ
КАШИМИ ВЪСЮ ВСЕЛЕННЮ ОУЗРАЕТЕ; * И ТѢМЪ ИДОЛОПОКЛОНЕНІА
РАЗГОНАЕТЕ, * О ДУШЕТАПЕННЫХЪ СТРЕИИ И ВСАКИХЪ БѢДЪ МИРЪ ИЗБАВЛЯЮЩЕ:
* О ГРЕХА НАСЪ ИЗНИМАЮЩЕ, * И НА ПУТЬ СПСЕНІА НАСТАВЛЯЮЩЕ. * ТѢМЖЕ,
ДНЕСЪ ВАШЕ ОУСПЕНІЕ ПРАЗДНЮЩЕ, * СОШЕДШЕЯ ЕДИНАГО ГДА СЛАВНИМЪ.

¹* ср. Мт. 10,22; 24,13; Мк.13,13 и сл.

МЕСЕЦА МАРТА, У 26 [27]. ДАН.*²

(С)ПОМЕН СВЕТИХ МУЧЕНИКА:
ПРЕЗВИТЕРА МОНТАНА И СУПРУГЕ МУ МАКСИМЕ,
СИНГИДУН(УМ)СКИХ [БЕОГРАДСКИХ].*³

НА ВЕЛИКОМ ВЕЧЕРЊУ.

На Господе, завапих ... стихире мученика̄, на 8,
[понављајући сваку,] глас 4.
Подобан: Као јуначна ...

Часна страдања и јуначна борења * мученика Твојих, Господе, * слава су Цркве Твоје; * њима се драговољно преда[до]ше, * и у подвиг мушки устремише; * тела својих не поштедев(ши), * и љубављу према Теби испуњени бив(ши). * Стога, долину плача прошав(ши), * у вечни покој (до)стигоше; * и душе своје спасоше, * до краја претрпев(ши).

Утамнице са злочинцима затварани, * и на различите муке стављани; * много и бездушно бијени, * и на крају на смрт осуђени; * са мноштвом мученика страдања поднете, * и с њима венце небеске добисте; * [за] помагача у невољама Господа свагда имајућ(и), * и на Њега непоколебиво (по)уздање једнако полагајућ(и).

Као светила пресветла, достојни хвале мученици, * светлостима вашим сву васељену озаравате; * и таму идолопоклонства разгоните, * од душегубних страсти и свак[акв]их беда свет избављајућ(и); * из греха нас истржућ(и), * и на пут спасења постављајућ(и). * Стога, данас ваше успење празнујућ(и), * сабрав(ши) се јединога Господа славимо.

²* како празновање светих пада у време певања Постног триода, као опциони дан празновања дајемо 26. април, који се наводи у понеким западним Мартирологијима. Служба је писана као бденијска, но уколико се празнују 26 (27). марта није могуће вршити њено комплетно последовање, него се од ње треба певати оно што је могуће уз Триод.

³* писање Службе започето крајем марта 2017. г. а настављено 23. јануара 2020. г. Финална редакција урађена почетком маја 2020. г.

Рѣвностію по вѣрѣ ѿзыческаго намѣстника прѡва ѿзвѣличіте, * ласкѣми и прецѣни ми не поработѣвшесѣ, * и жѣртвѣ ѿдѡлѡмъ мѣрзскимъ не принѣше: * подвигомъ страдальческимъ во двѡрѣхъ гдѣнихъ достѡйно вселітесѣ, * и тамъ ѡ насъ, согражданѡвъ вѣшихъ, * томѣ предстояще, вѣнѣ молітесѣ, * ко ѣже ѿзбѣвѣтисѣ намъ ѡ вѣкихъ вѣдѣхъ и нѣждѣ.

Глѣва, глѣвъ 5:

Двѡнѣ мѣченикъ бѣговѣнчѣнныхъ: * монѣана горѣ подобнаго, * и мажѣмѣ вѣрою великѡю: * ѣакѡ всеожжѣніѣ бѣѣ совершѣннѡ пожѣршасѣ, * прѣлестъ ѿдѡльскѡю низложѣвшасѣ, * и многобѡжіе ѿспелѣвшасѣ: * ѣрогѣи мѣчѣтелей не ѡуѣтрашѣвшасѣ, * и мечѣ и ѡгнѣ не ѡубѡѣвшасѣ: * ѡ! мѣнѣколюбѣцы, прѣидѣте днѣсь, * въ пѣснѣхъ бѣлѡгѣпныхъ похвѣлимъ, * сѣѣннѡю имъ пѣмѣтъ совершѣюще, * и къ прослѣвѣшемѣ имъ хрѣтѣ возопѣимъ: * всеіѣльне сѣсе, сокрѣшѣ сверѣпство безбѡжныхъ, * и ѿзбѣвѣ ны мѣтѣми ѡ тебѣ пострадавшихъ.

И нынѣ, прѣзѣнника илѣ трѣѡди: илѣ вѣенъ догмѣтѣкъ, глѣвъ тѡйже:

Втѡ тебѣ не ѡубѣжѣтъ прѣстѣла дѣво, * ктѡ ли не воспѡетъ твоѣѡ прѣчѣтаѡ рѣтѣлѣ; * безлѣтнѡ бо ѡ ѡѣѣ возсѣѣвѣи сѣнъ ѣдѣннѡроднѣи, * тѡйже ѡ тебѣ чѣтыѣ прѡйде, * неѣзрѣчѣннѡ копѡцѣсѣ, * ѣстѣствѡмъ бѣѣ сѣи, * и ѣстѣствѡмъ бѣвѣ члѣвѣкъ насъ рѣди, * не во двѡѣ лицѣ раздѣлѣемѣи, * но во двѡѣ ѣстѣствѣ * неслѣтнѡ познавѣемѣи. * тогѡ молѣ, чѣтаѣ, всебѣжѣннаѣ, * помѣловѣтисѣ дѣшѣмъ насѡмъ.

Вхѡдѣ. Прѡкѣменъ днѣ. И чѣтѣніѣ трѣи мѣничѣскаѣ.

На лѣтѣи: сѣтѣхѣры [хрѣма и прѣзѣнника: и] мѣченикъ, глѣвъ 6:

Икѡ ѡлѣнца свѣтозѣрнаѣ иѣогдѣ, * ѡ зѣпадѣ, всебѣжѣннѣи, возсѣѣстѣ, * и всю стрѣнѣ сѣрмѣйскѡю просвѣтѣітѣ, * и къ свѣтѣ бѣговѣдѣніѣ ѿзычѣнѣи настѣвѣітѣ: * и нынѣ монѣанѣ сѣѣннѣ и мажѣмо прѣслѣвнаѣ, * ѡ насъ воспѣвѣѡущихъ и слѣвѣѡущихъ вѣсѣ * хрѣтѣ бѣѣ молітесѣ, * къ вѣмъ бо въ скѡрѣвѣхъ своѣхъ бѣлѣгонѣдѣждѣи прѣтѣкѣемъ.

Ревношћу по вери незнабожног намесника Проба изобличисте, * ласкањима и претњама не подлежав(ши), * и жртву идолима мрским не принев(ши); * подвигом страдалничким у двор(ов)е Господње се достојно населисте, * и тамо за нас, суграђане ваше, * пред Њим стојећ(и), једнако се молите, * да се избавимо од свак[акв]их беда и тескоба. **Слава ... глас 6:**

Двоје мученика боговенчаних: * Монтана гори подобног, * и Максиму вером велику; * који се као свеспаљенице Богу потпуно жртвоваше, * обману идолску оборише, * и монобоштво испепелише; * јарости мучитеља се не уплашише, * и мача и огња (се) не побојаше; * о! мученикољубци, ходите данас, * у песмама благољепним похвалимо, * свештени им (с)помен савршавајућ(и), * и Христу који их прослави узвикнимо: * Свесилни Спасе, скрши свирепост безбожних, * и избави нас молитвама за Тебе пострадалих.

**И сада ... Празника или Триода;
или Богородичан догматик, глас исти.*4**

Ко да Те блаженом не зове, Пресвета Дјево? * ко да не опева Твој пречисти Пород? * јер Онај који пре[д]вечно засија од Оца – Син јединородни, * од Тебе, Чисте, (про)изађе, * неизрециво се оваплотив(ши); * Он који је[сте] по природи Бог, * и по природи поста[о] човек нас ради; * Који се не дели у два Лица, * н(е)го се у две несливене природе [рас]познаје. * Њега моли, Чиста Свблажена, * да се смиљује душама нашим.

Вход. Прокимен дана. И три читања мученичка.

На Литији: стихире [храма и Празника; и] мученика, глас 3:*5

Као сунца светлзарна некада, * са запада, свблажени, * засијасте, * и сву земљу Сирмиј(ум)ску просвет(л)исте, * и ка светлости Бого(по)знања незнабожце упутисте; * и сада Монтане свештени и Максимо преславна, * за нас који вас опевамо и славимо, * Христу Богу се молите, * јер вам у невољама својим добронад(ежд)но притичемо.

^{4*} зависно од тога у који се дан врши спомен, видети фусноту 1.

^{5*} уколико се на Вечерњу не служи Литија, све ове стихире и Славник певати на 3. глас као прве Возвателне, уколико Типик дозвољава.

[Гласъ Ѧ:]

Хрѣтѣ бѣ паче всѣхъ ѿдавшесѧ, * тѣмже дрѣвѣ ко дрѣвѣ
 послѣживше, достославнѣи, * монѣане бѣозванне и мажѣмо
 бѣгоговѣйнаѧ, * мѣчѣнѣи стѣрашнихъ и смѣрти лютыѧ не оубоѣстесѧ, * и
 вѣрѣ своѣ предѣ мѣчѣнѣи доблестнѣи исповѣдѣсте, * и тѣмъ
 предавшемѣ ѡ васъ бѣгобѣдѣсте, * и вѣнцѣхъ славы ѿ негѣ
 сподобистесѧ. * тѣмже всѣмъ [ѣхъ] вѣрою васъ почитающимъ, * молѣте
 мѣра и вѣлѣи мѣти.

[Гласъ Ѣ:]

Естѣ торжествѣ стѣхъ мѣчѣнѣи, * споспѣшествующее намъ ко
 спѣсѣнѣи, * въ нѣмже таинственнѣи рѣдѣсѧ * и къ нѣмъ сицеваѧ
 глѣголемъ: * рѣдѣстесѧ, свѣтѣла ѡмрачѣннѣи странѣмъ: * рѣдѣстесѧ,
 монѣане цѣннолѣпне и мажѣмо бѣгонравнаѧ: * рѣдѣстесѧ, бѣговѣрѣе
 соблѣдѣи во ѣдинствѣ стѣхъ тѣхъ: * юже, стѣи, вѣи молѣте, *
 помѣловатесѧ и спѣстѣсѧ дѣшамъ нашимъ.

Гласъ, гласъ Ѥ:

Есѣкѣи градъ хрѣтѣанскѣи, * и всѣмъ странѣ бѣохранѣмаѧ, * ѡчѣствѣ
 нашемъ да сѣдѣютсѧ, * и первопрѣтольноѣ бѣлградъ да свѣселѣтсѧ,
 * и житѣльствѣ ихъ да сѣковѣствѣютъ, * торжествѣ дрѣвнѣхъ мѣчѣнѣи
 днѣсь прѣздѣнѣюще: * прѣсвѣтера монѣана и сѣпрѣгы ѣгѣ мажѣмы, * доброе
 исповѣданѣе пронѣнѣшныѧ * и хрѣта бѣа посѣдѣтѣльствѣовавшыѧ, * и сѣгѣ
 радѣ въ водѣхъ сѣвѣскѣхъ оутѣплѣни бѣша: * пѣнѣи дѣховнѣми пѣдѣнѣи ихъ
 бѣгопохвалѣюще, * и всѣтѣнѣю пѣмѣть ихъ совершающе, * копѣемъ имъ
 сицеваѧ: * оубѣишѣте въискѣнѣи мѣтѣсѣннѣи васѣхъ, ѡ! всѣбѣжѣннѣи, *
 и подѣдѣте намъ нескѣдѣнѣи ѿ сѣнѣкѣвшѣхъ васъ бѣлѣхъ.

И нынѣ, прѣздѣнѣи илѣи тѣхъ: илѣи бѣенѣ, гласъ тѣхъже:

Оу повѣнѣи и покрѣке держѣвнѣи прѣбѣгающихъ тѣи, * бѣгородѣтѣльнѣице
 дѣо, вѣчѣе, * мѣтѣвнаѧ мѣровѣи прѣдѣтѣльнѣице, * прѣлѣжнѣи молѣи
 со стѣхъ мѣннѣи и со всѣмъ стѣхъ, * ѣгѣже нескѣсомѣжнѣи родѣла
 ѣи, хрѣта чѣвѣколюбѣа, * и зѣвѣтѣсѧ намъ ѿ всѣхъ прѣцѣнѣи * и
 помѣловатесѧ дѣшамъ нашимъ.

[Глас 4:]

Христу Богу изнад свега предав(ши) се, * а потом једно другом послужив(ши), достојни славе, * Монтане богозвани и Максимо доброверна, * мучења се страшних и смрти љуте не побојасте, * и веру своју пред мучитељима јуначно исповедисте, * и тако Ономе који се предао за вас добро угодисте, * и венаца се славе од Њега удостојисте; * стога, свима који вас [с] вером поштују, * молите мир и велику милост.

[Глас 5:]

Бво наста торжество светих мученика, * које нас поспешује у спасењу, * у њему се тајанствено радујемо * и њима ов(ак)о говоримо: * Радујте се, светила [и]омраченим странама; * радујте се, Монтане свештенољепни и Максимо благонаравна; * радујте се, јер добру веру одржасте у јединство Свете Тројице; * Њу, свети, вазда молите, * да се смилује и спаси душе наше.

Слава ... глас 6:

Гваки град хришћански, * и свака земља Богом чувана, * са отаџбином нашом да се радују, * и са првопрестолним Београдом да се веселе, * и са становништвом њиховим да ликују, * торжество древних мученика данас празнујућ(и): * презвитера Монтана и супруге му Максиме, * који добро исповедање произне(со)ше * и Христа [као] Бога посведочише, * и тога ради у водама Савским утопљени бише; * певањима духовним подвиге њихове добро похваљујућ(и), * и свечасни им (с)помен савршавајућ(и), * кличемо им ов(ак)о: * Услишите искања молитвеника̄ ваших, о! свеблажени, * и подајте нам неоскудно од блага која стекосте.

И сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Поуздање и покрове моћни оних који Ти прибегавају, * Богородитељко Дјево, Владичице, * милостивна свету Заступнице, * прилежно моли са светим мученицима и свима светима, * Оног кога си неискусомужно родила, Христа човекољубца, * да нас избави од свих претњи * и да се смилује душама нашим.

На стиховнѣ: стихире, глас 2.

Подобан: Доме Евфратов ...

У подвигу мучеништва светло се прослависте, * и као небосветла светила поднебесју заједно засијасте, * о! славни светлопредав(ао)ци; * вером Христовом незнабожачки свет просвећујућ(и), * и земљу [и]омрачену Господу приводећ(и).

Стих: Свештеници ће се Твоји обући у правду, * и преподобни ће се Твоји обрадовати.*⁶

Гветлошћу се божанске благодати блистајућ(и), * најсветлији ваш празник, о! блажени светлонос(ио)ци, * радошћу град који вас изнедри испуњава, * и све житеље његове у Господу узвеселава.

Стих: Часна је пред Господом * смрт преподобних Његових.*⁷

Првопрестолни граде Србски, Београде многославни, * похвали свечасне изданке своје: * Монтана, непоколебивим исповедањем засијалог, * и Максиму, добрим стајањем у вери украшену; * Господње славне венчанике * и твоје пред Њим заступнике. **Слава ... глас 5:**

Ранама и мукама се драговољно предав(ши), * о! достојни хвале мученици, * нескршиви у искушењима и испити(вањи)ма ваше вере оста[до]сте; * љубављу се Христовом распалив(ши), * срца верних топлотом Духа загрејасте, * и душе им подвигом вашим просвет(л)исте. * Стога, сви ми, суграђани ваши, * и сав [на]род наш Србски, * сверадостно празнујемо годишњи вам (с)помен, * благокрасним песмама славословећ(и) Господа који вас укрепи.

И сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Храм и двор (је)си, * палата и престо Царев, * Дјево свечасна, * Из Које се, Избавитељ мој, Христос Господ, * у тами поспалима јави, * [као] Сунце правде, које хоће да просвет(л)и, * оне које сазда по лику Своем руком Својом. * Стога, Свеопевана, * пошто си материнску смелост пред Њим стекла, * непрестано моли да се спасу душе наше.

⁶* Пс. 131,9.

⁷* Пс. 115,6.

На бл҃гвѣніи хлѣбѡвѣ: тропáрь, гласъ ѿ:*

Сѡггїдѡна дрѣвнагѡ славное прозвѣніе, * и сѡрмін цр҃кїѧ ч҃тнѡе оѡбѣнчаніе: * монѣана сїѣннагѡ истинное б҃гоисповѣданіе, * и мажїмы бл҃гоговѣнныѧ ѡдолѣніе, * и сострадánїе ѡхъ днѣсь похвалáемъ: * лѣтнѡю нѣмъ пáмать совершáюще, * и гдѣ всемлѣтнѡго ѡ градѣ нáшемъ оѡмолáюще. [Двáжды.]

И: Бѣе дѣо: [Ѣдїножды.]

НА ѸТРЕНИ.

На Б҃гъ, гдѣ: тропáрь мѡченикѣ, гласъ ѿ:

Сѡггїдѡна дрѣвнагѡ славное прозвѣніе: [Двáжды.]

Слáва, и нынѣ, прáздника илї б҃ченъ, гласъ тѡйже:

Рáдѡисѧ, двѣре гдѣѧ непроходїмаѧ: * рáдѡисѧ, стѣнѡ и покрѡве прїтекаѡущихъ къ тебѣ: * рáдѡисѧ неѡбѡреѡемое прїстáнїце и неискѡбрáчнѧ, * рѡждшѧ плѡтїю тѡворцá тѡего и б҃гá: * молáщи не ѡскѡдѣвѧ ѡ воспѣвáющихъ * и клáнѧющихся ржѣтѣ тѡеѡѡ.

По ѡ-мъ стїхослѡвїи: сѣдáленъ, гласъ дѣ.

Пѡ: Оѡднѣисѧ іѡсифъ:

Бгѡборѣнїѧ распалѣніе дѡблестїю бл҃гочѣтїѧ оѡгасїте, * и оѡтоплѣнїемъ квáшымъ въ водáхъ сáвскнхъ, стрѣтонѡсцы бл҃женнїи, * їдѡльскѡю прѣлестѣ въ глѡбнáхъ ѡхъ погрѡзїте, * и тáкѡ въ кышнее цр҃тѡ прѣстáвнїтесѧ. * тáмѡ, хрїтá б҃гá, безпрѣстáни молїте, * дарѡвáти нáмъ вѣлїю млѣть. [Двáжды.]

Слáва, и нынѣ, прáздника илї трїѡдн: илї б҃ченъ, гласъ тѡйже:

Оѡднѣисѧ іѡсифъ, ѡже пáче сїстѣтѣвá зрѧ, * и внимáше мыслїю, ѡже на рѡнѡ дѡждь, * въ безсѣѣменномъ зачáтїи тѡеѡѡ, бѣе, * кѡпнѡ ѡгнѣмъ неѡпáлїмѡю, * жѣзлѡ ѡрѡновѡхъ прозáвшїи, * и свнѣтѣлѣствѡѡ ѡбрѡчннѡхъ тѡѡи и хрáнїтѣлѣ, * сїѣнннѡмъ възыкáше: * дѣѡ рáждáетъ, * и по ржѣтѣвѣ пáки дѣѡ прѣбывáетъ.

* тропар и кондак саставлени 30. и 31. марта 2017. г.

На благосиљању хлебова: тропар, глас 5:

Сингидун(ум)а древног славно процветање, * и Сирмијума царског часно увенчање; * Монтана свештеног истинито Богоисповедање, * и Максиме доверне одолење, * и њихово заједничко страдање данас похваљујемо; * годишњи им (с)помен савршавајућ(и), * и Господа свемилостивог за град наш умољавајућ(и). [Двапут.]

И: Богородице Дјево ... [Једном.]

НА ЈУТРЕЊУ.

На Бог (је) Господ ... тропар мученика̄, глас 5:

Сингидун(ум)а древног славно процветање ...

Слава ... и сада ... Празника или Богородичан, глас исти:

Радуј се, двери Господња непроходна; * радуј се, стено и покрове оних који Ти притичу; * радуј се, небурно пристаниште и Неискусобрачна, * која си родила телом Творца Твога и Бога; * да се молиш не престај за оне који [и]опевају * и [и]клањају се Породу Твојој.

По 1. стихословљу: сједален, глас 4.

Подобан: Задиви се Јосиф ...

Богоборства распаљење јунаштвом побожности угасисте, * и утопљењем вашим у водама Савским, муконосци блажени, * идолску превару у дубине њихове потописте, * и тако се у вишње Царство преселисте. * Тамо, Христа Бога, непрестано молити, * да нам дарује велику милост. [Два пута.]

Слава ... и сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Задиви се Јосиф, гледајућ(и) оно [што је] надприродно, * у безсеменом зачећу Твојој, Богородице, * и помишљаше на накишњено руно, * [и] купину огњем неспаљиву, * [и] штап Ааронов процвали; * и сведочећ(и) обручник Твој и чувар, * свештеницима клицаше: * Дјева рађа, * и по рађању Дјева остаје.

По 2. стихословљу: сједален, глас 8.

Подобан: Премудрости ...

ГМонтаном свештеним, Максиму мудру, * верни, песмама поштујмо; * јер Богу животом благоугодише, * и мученичког страдања се на кончини удостојише, * и светлим зборовима се придружише. * Стога им кличемо: * Христа Бога молите за нас, * који прослављамо свети вам (с)помен. [Два пута.]

Слава ... **и** сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Небеску двер и ѣивот, * пресвету Гору, светли облак, * опевајмо, неспаљиву купину, * духовни рај, Ёвино дозвање, * целе васељене велику Ризницу, * јер се у Њој изврши спасење света, * и опроштење древних сагрешења. * Тога ради кличемо Јој: * Моли се Сину Твоме, * да опроштење сагрешења дарује * онима који се побожно (по)клањају свесветом Породу Твоме.

Величање:

Величамо те * свети свештенумчениче Монтане, * и поштујемо часна страдања твоја; * која си заједно са супругом својом Максимом * за Христа претпео.

Псал(а)м из(а)брани: Бог нам (је) прибежиште и сила ...*⁹

По Полијејеју: сједален, глас 6.

Подобан: Дверѣ милосрђа ...

Пламеном побожности и жаром Богољубља разгорев(ши) се, * Монтан изврсни и Максима врлинска, * на мучења грозна јуначно ступише, * и ток страдања својих добродобитно свршише. * Њиховим молитвама, Христe Боже, * укрепи нас који им (с)помен мученикољубно творимо. [Два пута.]

Слава ... **и** сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Двери милосрђа нам отвори, благословена Богородице; * да не пропаднемо ми који се надамо у Тебе, * но да се Тобом избавимо од беда; * јер си Ти спасење рода хришћанског.

* Пс. 45,2.

Тáже степенна: ѧ-н̑ антїфώνъ ѧ-гѡ гласа.

Прокіменъ, гласъ ѧ:

Возвѣ́аша прѣ́нн̑и, * н̑ гдѣ оуслы́ша ѧхъ.

Стѣ́хъ: Мнѡ́гн̑и е́кѡрбн̑ прáвѣ́дныѡмъ, * н̑ ѿ вѣ́хъ ѧхъ н̑звѣ́нѣтъ ѧ гдѣ.

Всáкое́ ды́хánн̑е: Гдѣ́е ѣ́ѡіе ѿ матѣ́а, зачáло ѧс.

По ѧ-мъ псалмѣ́: стѣ́хѣра, гласъ Ѥ:

Бжѣ́и бѣ́гѡдѡ́днн̑цы н̑ до́блествѣ́нн̑и стѣ́пѡно́цы, * хрѣ́тѡвы ѡ́рѣ́жнн̑цы
н̑ стѣ́и мѡ́чѣнн̑цы, * мо́нтáне н̑ ма́жѣ́мо, сѣ́ггѣ́дѡнѣ́тн̑и свѣ́тл̑нн̑цы: *
всѣ́ жнѣ́тѣ́ своѣ́ въ дáръ бгѣ́ прине́сѡ́те, * н̑ ѣ́ако́же возда́рїе́ за мѡ́кн̑ своѧ̑ *
ѿ негѡ́ въ стѣ́хъ прїáсте́ вселѣ́нїе, * н̑ во двѡ́рѣхъ гдѣ́нн̑хъ прї́сно́е бѣ́гѡвáнн̑е:
* тáмѡ, ѡ́ гра́дѣ́ вáшемъ н̑ согра́ждáнъ, * не́престáннѡ мо́лн̑тѣсѧ.

[Ванѡ́нъ бѣ́лгра́дѣ́тѣ́й ѡ́дїгн̑тр̑и, н̑]

Ванѡ́нъ стѣ́ѡмъ мѣ́нн̑кѡмъ сѣ́ггѣ́дѡнскѡмъ:

мо́нтáнѸ н̑ ма́жѣ́мы, гласъ Ѥ,

ѣ́гѡ́же краегрáнѣ́е [въ трѡпарѣ́хъ н̑ сѣ́дáльнѣ́]:

Мо́нтáна н̑ ма́жѣ́мѸ про́славл́емъ.

Въ бѣ́гѡрѡ́днн̑хъ же: [Тѡрѣ́нн̑е:] Зо́рáстѡѡ.

Пѣ́снь ѧ. І́рмѡсъ:

Мáнн̑емъ тво́ѡмъ на зѣ́мн̑ѡѡ ѡ́бразъ прѣ́ложн̑сѧ, * прѣ́жде
о́удѡбѡразн̑кѣ́ѡѡе водно́е ѣ́стѣ́ствѡ́, гдѣ́: * тѣ́мже немо́крѣ́ннѡ
пѣ́шешѣ́ствѡ́вѧ ѧ́н̑л̑, * по́етъ тебѣ́ пѣ́снь побѣ́дн̑ю.

Прпѣ́въ: Гдѣ́и мѡ́чѣнн̑цы [мо́нтáне н̑ ма́жѣ́мо], мо́лн̑те бгѧ ѡ́ нáсъ.

Мо́нтáна сѣ́ѣ́ннагѡ н̑ ма́жѣ́мы бѣ́гѡчѣ́н̑выѧ * до́бл̑стн̑и н̑
до́брѡдѣ́тели вѡспѣ́ти, * н̑ чѣ́тн̑ю ѧхъ пáмáть про́славн̑ти: *
хрѣ́тѣ́, бжѣ́ мо́й, сло́веса́ мн̑ дáръѡ.

Ѡдо́лѣ́въ во вѣ́хъ н̑скѡ́шен̑н̑хъ, хрѣ́тѡмъ о́укрѣ́пл́емъ, * о́умѡ́мъ
н̑н̑кáко́же ко́лѣ́бл̑емъ, * мо́нтáнъ прѣ́терпѣ́ до́ концá н̑ прѣ́бы́тъ вѣ́рѣ́нъ.

Затим Степена: 1. антифон 4. гласа.

Прокимен, глас 4:

Завапише праведн[иц]и, * и Господ их услиши.*¹⁰

Стих: Многе невоље имају праведн[иц]и, * и од свих (њих) ће их избавити Господ.*¹¹

Све што дише ... Св. Јеванђеље од Матеја, зач. 36.

По 50-том псалму: стихира, глас 6:

Божији благоугодници и јуначни муконосци, * Христови
Оружници и свети мученици, * Монтане и Максимо,
Сингидун(ум)ски светилници; * сав живот свој на дар Богу
принес[ос]те, * и као ударје за муке своје * од Њега међу светима
примисте настањење, * и у дворима Господњим вечно благовање; *
тамо, за град ваш и суграђане, * непрестано се молите.

[Канон Београдској Одигитрији,*¹² и]

Канон светим мученицима Сингидун(ум)ким:

Монтану и Максими, глас 7:

чији је акростих [у тропарима и сједал(е)ну]:

Монтана и Максиму прослављамо.

А у богородич(а)нима: [Творење:] Зорастово.*¹³

Песма 1. Ирмос:

На миг Твој, у зем(ља)ни се облик претвори водена природа * која
се претходно лако разливаше, Господе; * стога, Израил који [је]
неоквашено препешачи, * поје Т(еб)и песму победну.

Припев: Свети мученици [Монтане и Максимо], молите Бога за нас!

Монтана свештеног и Максиме побожне * јунаштва и врлине
да опевам, * и часни им (с)помен (да) прославим; * Христе,
Боже мој, речи ми даруј.

Одолев(ши) у свим искушењима, Христом укрепљаван, * и умом
никако не [по]колебан, * Монтан претрпе до краја и оста[де] веран.

¹⁰* Пс. 33,18а.

¹¹* Пс. 33,20.

¹²* уколико се служи ван попразништва Благовести и ван певања Триода.

¹³* акростих Канона састављен 31. марта 2017. г. а Канон започет 1. апр. 2017. г.

Невѣста вѣрнаа своемѹ женихѹ на землѣ пребывши, * нѣномѹ
страданьми оуневѣстиласа ѣси, * вѣнецъ же вѣрности ѿ рѹки ѣго
воспріѣла ѣси. **Бѣенъ:**

Закѣны истаѣвшаго ѣстествоа члѣвча * твоимъ рѣтвомъ
повѣдишася, дѣо ѣтаа, * ты бо ѣдина родила ѣси безсмѣртнаго * и
въ плѣть члѣвчѹ ѡблѣкшагоа * да пакы совозвѣгнетъ себѣ истаѣвшае.

Пѣнь г. Ірмѣсъ:

Въ началѣ нѣсѣ всесильнымъ слѣвомъ твоимъ оутвердѣн, гдѣ сїсе, * и
вседѣтельнымъ и бжїимъ дхѣомъ всю силѹ нхъ, * на недвижимѣмъ мѣ
камени исповѣданїа твоего оутвердѣ.

Твоѣ дѣвныѣ мѣники и ѣтныѣ сѣрѣжники, * црѣве оукрашенїе и
брака похваленїе: * воспѣваемъ днѣсь, гдѣ, по могѹществу, *
недовѣльни ко достѣстїю сѣще.

Аггѣломъ оуднѣтельно и члѣвкомъ оучдѣтельно, * зрѣнїе
достѣлавно и пѣсноплетѣнїи достѣтельно, * вѣше ѣсть
доброповѣдноѹ ѡдолѣнїе * и вѣнцы нетлѣнными оувѣнчанїе.

Непреходѣщее полѹчїе времѣнноѹ скорѣхъ терпѣце, * и добрѹ бранѹ
славополѹчнѹ коннѣствѹюще: * ѣкоже мѣдри стратїзи црѣ
вѣчности * сподѣбнѣсѣ повѣднаго торжества безсмѣртности. **Бѣенъ:**

Ѡзарѣнїе намъ подѣждѹ дѣшевныхъ ѡмрачѣнїи, * и ѡчищѣнїе
невѣждныхъ заблѣдѣнїи: * и оумнрѣ живѣтъ нашъ, бл҃госѣрдѣ, *
мѣтвами нетлѣннѹ рѣждшїа тѣ.

Сѣдаленъ, глѣсъ д:

Аггѣлскомѹ славослѣвїю совокупшесѣ, * доброповѣдныхъ мѣтана и
мажїмы пѣмѣть, ѣ! бѣлградцы, * прїидїте, прославимъ, вопїюще
нмъ: * мѣтвами вѣшими, ко гдѹ бл҃гопрїѣтнымъ, * ѿ всѣхъ насъ бѣдъ
избавлѣйте, * и ко икѹшенїихъ намъ помогѣйте. **[Дѣжды.]**

Глава, и нынѣ, прѣзника нлѣ трїѡдн: нлѣ бѣенъ, глѣсъ тѣнже:

Невеста верна своме женику на земљи остав(ши), * Небеском си се страдањима уневестила, * и венац верности (си) из руке Његове примила. **Богородичан:**

Закони (про)пале природе човечије * Твојим Породом су побеђени, Дјево чиста; * јер си Ти једина родила Безсмртног * који се обукао у тело човечије * да поново подигне са Собом (про)пало.

Песма 3. Ирмос:

Ти који си у почетку свесилном Речју Својом небеса утврдио, Господе Спас(ит)е(љу), * и светворацким и Божијим Духом сву војску њихову, * утврди ме на непоколебивом камену исповедања Твога.

Твоје дивне мученике и часне супружнике, * украс Цркве и похвалу брака; * опевамо данас, Господе, по могућности, * недовољни за достојно поштовање будући.

Анђелима задивљујућ(и) и људима зачуђујућ(и), * призор славе достојан и песмоплетен̄а вредан, * ваше је добропобедно одолење * и венцима непропад[љ]ивим увенчање.

Непролазно[ст] задобисте привремену муку трпећ(и), * и добар рат славodobитно војујућ(и); * и као мудри стратеги Цара Вечности * удостојисте се победног торжества Безсмртности. **Богородичан:**

Озарење нам подај душевних [п]омрачењ̄а, * и очишћење незналачких заблуд̄а; * и умири живот наш, Благосрдни, * молитвама Оне која Те непропад[љ]иво роди.

Сједален, глас 4:

Анђелском се славословљу придружив(ши), * добропобедних Монтана и Максима (с)помен, о! Београђани, * ходите, заједно прославимо, вапијућ(и) им: * Молитвама вашим, пред Господом добро примљеним, * од свак[акв]их нас беда избављајте, * и у искушењима нам помагајте. **[Два пута.]**

Слава ... **и** сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Радѹиѡ, взывѡемъ тѣ, преблѣвеннаѡ бѣе, * ѿбо живѡтъ нѡшѡ ѿ
спѣсѣнїе непостижимѡ родилѡ ѣси, * ѿ тобѡю приножнѡтъ
сопричастницы бѣхомъ: * тѣмже тѣ всѣ роди оублѣжѡемъ тѣ, * ѿкоже
иногда предрекѡ ѣси.

Пѣснь ѧ. Їрмосъ:

Оча нѣдра не ѡставь, * ѿ сошѣдъ на зѣмлю, хрѣтѣ бжѣ: * тайнѡ
оублѣшѡхъ смѡтрѣнїѡ твоеѡ, * ѿ прослѡвнѡхъ тѣ, ѣдинѣ члѣвѣколѹбче.

Избѣгше ѡметѣтѡ ѡдопоклонѣнїѡ, стѣи, * ѿ ласкѡньми силнаѡ не
прельстѣишѡсѡ: * любѣ ко хрѣтѡ никакоже ѡстѹпнѣте, * ѿ радости
ѣгѡ тѣми прѡвѣщнѣтѡсѡ.

Мѡѡимѡ во ѡдолѣнїи возвышеннѡ, * ѿ мѡнѡа во бл҃гѡстоѡнїи
непоколебнѡ: * днѣсѡ, ѿ! празднолѹбцы, пѡмѡтъ приспѣвшѡ, *
прїиднѣте, достѡчннѡ воспѡздѡмъ.

Антѣхрѣстѡвѡ подобники въ пѡдвнѣтѣ своѣмъ поразнѣше, * вѣрѡ
бжѡпрѣданнѡ дерзѡстнѡ посвѣдѣтельствѡвѡте, * ѿ дѡшы своѡ ѡ
хрѣтѣ самоѡрицѡтельнѡ возложнѣте.

Бѣенъ:

Архѡггѡльское цѣловѡнїе, ѣже радѹиѡ, * вопїемъ тѣ, бжѡневѣстѡ клѣще:
* радѹиѡ, ѡбѡдовавшѡ нѡсѡ послѡшѡнїемъ твоимъ: * радѹиѡ,
возвѣселѣвшѡ нѡсѡ ржѣтѡмъ твоимъ.

Пѣснь Ѣ. Їрмосъ:

Нѡщѡ не свѣтлѡ невѣрнымъ, хрѣтѣ, * вѣрнымъ же просвѣщѣнїе въ
сладоути словѣсѡ твоихъ: * сегѡ раднѡ къ тебѣ ѡтѣренїю, * ѿ воспѣвѡю
твоѡ бжѣтѡ.

Кѡ стезѣ спѣсѣнїѡ пѡдвнгомъ вѡшымъ нѡсѡ настѡвлѣете, * ѿ
нѡзрѡднѡмъ самогорѣнїемъ вѡшымъ нѡсѡ ѡ бѣдѡ нѡзвѡднѣте: * ѿ!
мѡчѣннѡ, пѡтѡвождѣ нѡши ѿ настѡвннѡ.

Сѡггѡдѡниѡ бл҃гѡславїѡ ѿ бл҃гѡрѡдїѡ, * ѿ сѡрмїиѡ всеѡгѡтѡ въ
жѣтннѡ гдѣю приношѣнїѡ: * глѡсы сладкопѣсеннѡми, мѡ
ѡнннѡжѣннѡ, возпрослѡвнѡ.

Радуј се, узвикујемо Ти, преблагословена Богородице, * јер си Живот наш и Спасење непостижно родила, * и Тобом судеоници Вечног живота поста[до]смо: * па Те зато сви нараштаји блаженом зовемо, * као што си некада пред(с)казала.

Песма 4. Ирмос:

Христе Боже, који Очева њедра ниси оставио, * а на земљу (си) сишао; * чуо сам за тајну старања Твога, * и прославио (сам) Те, једини Човекољубче.

Избегав(ши) сујетно[ст] идолопоклонства, свети, * и ласкањима [на]силникâ се не преварив(ши); * од љубави према Христу никако не одступисте, * и радости се Његовој зато приопштисте.

Максима у одолевању узвишене, * и Монтана у добром стајању непоколебиво; * данас, о! празникољубци, (с)помен приспели, * ходите, достојним чином испразнујмо.

Антихристове подобнике у подвигу своме поразив(ши), * веру Богопредану смело посведочисте, * и душе своје за Христа самоодречно положисте.

Богородичан:

Арханђелски поздрав, оно „Радуј се“, * кличемо Ти, Богоневесто Владичице: * Радуј се, јер нас обрадова послушањем Својим; * Радуј се, јер нас развесели Породом Својим.

Песма 5. Ирмос:

Ноћ несветла невернима [си], Христе, * а вернима [је] светлост у радости речи Твојих; * тога ради Теби јутрењујем, * и опевам Твоје Божанство.

Ка стази спасења подвигом вашим нас упућујете, * и извршним (само)прегором вашим нас из беда изводите; * о! мученици, путовође наше и наставници.

Сингидун(ум)ске велике слāве и добре родове, * и Сирмиј(ум)ске свебогате у житницу Господњу приносе; * глас(ов)има слаткопесменим, ми унижени, (уз)прославимо.

Мученикѧ двоје славних борењѧ * и преславна њихова
одолењѧ; * часно супружништво и Боговенчано мучеништво,
* немам благоподобне речи да похвалим. **Богородичан:**

Га оцима Црквеним Те [као] истиниту Богородицу
богословствујемо, * и са арханђелом Ти, оно „Радуј се“,
кличемо; * о! Благодатна, Мати Дјево.

Песма 6. Ирмос:

Ја који пловим у метежу животних брига, * [и] с бродом тонем од
грехѧ, * и душегубном зверу сам бачен; * као Јона, вапијем Ти,
Христе: * Из смртоносне ме дубине извади.

Удови једно другом на земљи бив(ши),^{*15} * и време
странствовања свога богобојажљиво дан[ств]ујућ(и);^{*16} * на
небесима се заједно прославилисте * и у темељ Цркве Божије (се)
домострој(итељ)но узидасте.^{*17}

Привремено на земљи борављење и пролазно живљење, *
подвигом вашим мученичким и исповедањем чврстим, *
претвористе у Богом вам даровано вечноживље и незаборав(ље).

Радост у Господу и ширина Божијег наслеђа * непролазно на
небесима вам се уготови; * за жалост и тескобу у свету, * које
смиреномудр(ен)о поднес[ос]те. **Богородичан:**

Тобом радост, Богодјев[ојч]ице обрадована; * Тобом сладост,
Мати Помилована; * Тобом светост, Владичице Најсветија; *
Тобом благослов, Маријо, Дјево Најблагословенија.

Кондак, глас 3:

Рога истинитог свим срцем заволев(ши), * и славу земаљску за
пропад[љ]иву сматрав(ши); * у часном браку заједно
поживеше, * и воду брзопролазног у вино вечноживог
претворише;^{*18} * јер многа страдања јуначно претрпеше, * и
венцем непропад[љ]ивим главу своју увенчаше, * свештени Монтан и
благолика Максима; * а сада веселећ(и) се, стоје пред Христом
Богом, * и моле се за оне који их [с] љубљвљу (с)помињу. **Икос:**

^{15*} ср. Еф. 4,25 и сл.

^{16*} ср. 1. Пт. 1,17 (према Синодалном преводу на србски).

^{17*} ср. Еф. 2,22 и 4,16; 1. Кор. 12,25 и 26.

^{18*} ср. Јн. 2,1-11.

Главоу на нѣсѣ радоканіе, * њ члвѣкомъ на землѣ вееліе * коністннѣ
 глвлетѣ пѣмѣ вѣша, * монѣне ѡповѣданіемъ возвышене * њ
 мажѣмо вѣроу возвеличеннаѣ: * ѿ ѡноути бо бѣа почѣтше, * њ
 дрѣзъ дрѣга возлюбелше, * добрѣ бо блгоговѣнїи њ вѣ брѣннѣи ѡтотѣ
 спожѣше, * њ на послѣдокъ житїѣ своегѡ мѣннчѣскїѣ вѣнцы ѿ гдѣ
 прїѣсте: * наѣмъ же вѣ примѣръ њ подражанїе вѣше бѣоуѣное житїе
 ѡстѣвнсте: * тѣмъ же хвалѣще вѣсѣ, копїемъ вѣмъ снцѣвѣѣ:

Радѣйтеѣ, земнѣгѡ брѣѣ радоканнцы: * радѣйтеѣ, нѣныѣ свѣдыѣ
 оуѣстннцы. *

Радѣйтеѣ, согрѣданъ вѣшнѣ помѡцннцы: * радѣйтеѣ, гдѣ вѣшегѡ
 мѣтѣннцы. *

Радѣйтеѣ, вѣ скѡрѣхъ наѣн зѣстѣннцы: * радѣйтеѣ, вѣ бѣдѣхъ наѣн
 зѣцїтннцы. *

Радѣйтеѣ, сѣпрѣж[ннч]ѣствѣ наѣтѣннцы: * радѣйтеѣ, цѣломѣрїѣ
 хрѣннцѣльннцы. *

Радѣйтеѣ, сѣбѣхъ сѡвѣрѣ снѣкѡвѣтѣннцы: * радѣйтеѣ, прѣннѣхъ
 наѣтѣдѣ прїѣннцы. *

Радѣйтеѣ, ѡвѣтовѣннѣхъ дѡвѣрѣ наѣтѣдннцы: * радѣйтеѣ,
 прѣдѣготѡвѣннѣхъ блѣгъ прнѣстннцы. *

Радѣйтеѣ, нѣннѣхъ двѡрѡвѣ жнѣтѣльннцы: * радѣйтеѣ, свѣтлѣхъ
 сѣтѣнѡвѣ наѣтѣльннцы. *

[Людїе:]

Радѣйтеѣ, монѣне њ мажѣмо, * сѣїн сѣггѣдѡнѣтїн мѣчѣннцы.

Гѡнаѣрь.

Пѣснь 3. Ірмѡсѣ:

Пѣснь ѡтроцы ѡгнѣпѣльнѣ дрѣвле рѡсѡточѣщѣ показѣша, * ѣднѣнаго бѣа
 вѡспѣвѣюще, њ глѣбѡюще: * превѡзносїмый ѡтѣцѣвѣ бѣѣ, њ прѣпрослѣвленѣ.

Ѡсѣїнѣша брѣкѣ прѣдѣстѡѣніемъ своїмъ вѣ канѣ галїейѣстѣи, * њ
 наѣтѡкъ своїмъ знѣменїемъ тѣмѡ сѡтѣвѡрѣша: * хрїтѣ бѣа, њ вѣ,
 ѡ! сѣїн сѣпрѣжннцы, * вѡспѣвѣюще превѡзносїте њ прѣпрослѣвнѣте.

Инђелима на небу радовање, * и људима на земљи весеље *
уистину се показује (с)помен ваш, * Монтане исповедањем
узвишени * и Максимо вером узвеличана; * јер од младости
Бога поштовав(ши), * и једно друго чисто заволев(ши), * лепо у
доброј вери и брачној чистости (заједно) поживесте, * и на послетку
живота свога мученичке венце од Господа примисте; * а нама за
пример и подражавање ваше богоугодно живљење остависте; * па
стога хвалећ(и) вас, кличемо вам ов(ак)о:

Радујте се, земаљског брака радосници; * радујте се, небеске
свадбе учесници.

Радујте се, суграђана ваших помоћници; * радујте се, града вашег
молитвеници.

Радујте се, у невољама наши заступници; * радујте се, у
опасностима наши заштитници.

Радујте се, супружничтва наставници; * радујте се,
целомудрености чуварници .

Радујте се, зборових светих саликовственици; * радујте се, наслеђа
праведних пријемници.

Радујте се, обећаних добара наследници; * радујте се,
предуготовљених блага причасници.

Радујте се, небеских дворова становници; * радујте се, светих
станових насељеници. **[Народ:]**

Радујте се, Монтане и Максимо, * свети Сингидун(ум)ски
мученици.

Синаксар.*¹⁹

Песма 7. Ирмос:

Младићи огњем распаљену пећ некада показаше расточеном, *
једног Бога опевајућ(и) и говорећ(и): * Боже отаца, преузвишен
[(је)си] и препрослављен.

Онога који освети брак присуством својим у Кани Галилејској, *
и почетак својим знамењима тамо учини;*²⁰ * Христа Бога, и
ви, о! свети супружници, * попевајућ(и) преузнате и
препрослављајте.

¹⁹* видети на крају ове књиге.

²⁰* ср. Јн. 2,1-11.

Срѣ́цемъ всѣ́мъ хрѣ́тѣ́ гдѣ́ послѣ́дова́ете, * и́ вѣ́рѣ́ своѣ́ безбо́лзненнѣ́ исповѣ́да́ете, * ѿ! сѣ́и́и свидѣ́телѣ́ хрѣ́тѣ́и́нскагѣ́ добро́толю́бѣ́а: * тѣ́мъ тогѣ́, ко́пи́юще́ превозно́сите́ и́ препро́сла́вите́.

Ажѣ́ вселѣ́кагѣ́ дѣ́монска́а вѣ́ннѣ́а, * на трѣ́зницѣ́и житѣ́а стратѣ́гѣ́ею и́зрѣ́дною пора́зѣ́те, * ѿ! сѣ́и́и вѣ́нѣ́чницѣ́и подвѣ́гополо́жника хрѣ́тѣ́а: * тѣ́мъ тогѣ́, взыва́юще́ превозно́сите́ и́ препро́сла́вите́. **Бѣ́енъ:**

Ѿчи́щені́е на́мъ и́спросѣ́ на́шихъ согрѣ́шені́й, * и́ мѣ́лѣ́ ѿ́женѣ́и лю́тыхъ ѿ́мрачені́й, * ѣ́акѣ́ мѣ́и ѣ́динаго безгрѣ́шнаго, вѣ́щце́: * да тѣ́а вѣ́и́и́ превозно́симъ и́ препро́сла́вимъ.

Пѣ́нь ѿ. І́рмо́съ:

Нео́пальна́а ѿ́гнѣ́ въ сѣ́и́и́и при́ащѣ́а кѣ́пинѣ́а, * бѣ́а ѣ́ви́и ме́дленѣ́збы́чнѣ́и и́ гѣ́гнѣ́и мѣ́и́и: * и́ ѿ́троки́и рѣ́вность бѣ́и́и три́и непре́борѣ́мыа во ѿ́гнѣ́и пѣ́вцы́и показѣ́а: * всѣ́а дѣ́ла гдѣ́а гдѣ́а по́йте, * и́ превозно́сите́ во всѣ́а вѣ́ки.

Ѿдѣ́кимъ ѿ́слоблѣ́ні́емъ и́ вра́жѣ́и́мъ нападе́ні́емъ, * ѿ́прѣ́жѣ́ства ѿ́бѣ́зомъ во́срѣ́жѣ́и́и, ѿ́долѣ́те, * и́ во всѣ́хъ и́скѣ́шені́ихъ непо́колебѣ́и́и пре́бы́те, * ѣ́динаго бѣ́а со́гласнѣ́и по́юще́ * и́ во всѣ́а вѣ́ки превозно́сѣ́те.

Бодо́ю ѿ́у́топлѣ́и́и ѣ́акѣ́ рѣ́кою сѣ́е́и́и * ѿ́ прѣ́ходѣ́и́и въ вѣ́чность прѣ́плѣ́те, * ѿ́ земли́ на нѣ́и прѣ́ста́ви́те, * бо́лѣ́зни же и́ возды́хѣ́и́и прѣ́минѣ́те, * и́ ны́нѣ́ хрѣ́тѣ́а бѣ́а вѣ́и́и по́ете́ * и́ во всѣ́а вѣ́ки превозно́сите́.

Аѣ́та житѣ́́йска́а въ ѣ́тнѣ́мъ бра́цѣ́и по́жѣ́те, * и́ мѣ́ни́и́и кончи́и со́прѣ́а́те, * ны́нѣ́ же въ при́сножѣ́и́и свѣ́елѣ́те, * гдѣ́а бѣ́а немо́лчнѣ́и по́юще́ * и́ во всѣ́а вѣ́ки превозно́сѣ́те. **Бѣ́енъ:**

Белѣ́кое и́ прѣ́сла́вное та́инство́и рѣ́жѣ́а твое́гѣ́, вѣ́е́ дѣ́и: * ѿ́же прѣ́ро́цы возвѣ́стѣ́и́и и́ мѣ́чѣ́и́и исповѣ́да́ша: * ѣ́гѣ́и немо́лчнѣ́и воспѣ́а́ютъ, * мы́ же члѣ́вцы́и бѣ́гого́вѣ́и́и по́емъ * и́ во всѣ́а вѣ́ки превозно́симъ.

Свим срцем Христу Господу поведовасте, * и веру своју безбојазно исповедасте, * о! свети сведоци хришћанског добро(то)љубља; * зато Њега, кличућ(и) преузнасите и препрослављаете.

Аж(љив)ца свелукавог демонске војске, * на попрѣшту живота стратегіјом изврсном поразисте, * о! свети венчаници Подвигоположника Христа; * зато Њега, узвикујућ(и) преузнасите и препрослављаете.

Богородичан:

Очишћење нам испроси наших сагрешења, * и маглу одагнај љутих [и]омрачења, * као Мајка јединог Безгрешног, Владичице; * да Те једнако преузнасимо и препрослављамо.

Песма 8. Ирмос:

Несагорива се купина на Синају не сједини са огњем, * [и] Бога [об]јави споројезичном и муцавом Мојсеју; * а ревност Божија три младића у огњу несавладивим поетама показа: * Сва дела Господња појте Господа, * и преузнасите у све векове.

Адским злобљенима и вражијим напад(ај)има, * супружништва свезом наоружав(ши) се, одолесте, * и у свим искушењима непоколебиви оста[до]сте, * јединога Бога сагласно појућ(и) * и у све векове преузнасећ(и).

Родом утопљења као реком спасења * из пролазности у вечност препловисте, * са земље се на небо преселисте, * а боли и уздисања (пре)минусте, * и сада Христа Бога једнако појете * и у све векове преузнасите.

Шета животна у часном браку поживесте, * и мученичку кончину заједно примисте, * а сада се у вечном животу заједно веселите, * Господа Бога неућутно појућ(и) * и у све векове преузнасећ(и).

Богородичан:

Релику и преславну тајну Порода Твога, Богородице Дјево, * коју пророци најавише и мученици исповедаше; * анђели неућутно славослове, * а ми људи доброверно појемо * и у све векове преузнасимо.

Пѣснь д. Ірмосъ:

Дѣи бжѣа и дѣа, рождаша и дѣствующа пакн, * не ѣстествоа дѣло,
но бжѣа снзхожденїа: * тѣмъ ѣакъ ѣдинъ бжѣихъ чдѣеъ сподобышася,
* тѣа прїснѡ велнчаѣмъ.

Икоже аарѡнъ пренсполненъ сїѣнства блгтїю, * и ѡдѣанъ сїорстїю и
прѣностїю: * съ спострадающею тн сѡрѡжницею мажїмою *
свѣтомъ хрїтовымъ совозїалъ ѣсн концѣмъ сѡрмїискимъ, монтанѣ славне.

Евльскихъ повелѣнїй монтанъ и мажїма ѣвншася исполнїтели, * и
блгоговѣнїа свндѣтели и ревнїтели: * животоводственнагѡ пѣти
наставницы * и согражданъ своихъ тѣпїи мѣтвѣнницы.

Мѡченицы сїи, ѡ земныхъ разлчїстеся, * и къ нѣномъ градъ
преставнстеся: * ндѣже хрїтъ предстонтѣ и ѡ насъ молїтеся, *
бжтвенныа блгти и намъ исполнїтися. **Бченъ:**

Ѡбїмнѣ насъ, дѣо, мѣрними твоїми щедрѡтами, * и покрїи насъ
блческимъ твоїмъ ѡмофѡромъ: * да тѣа блгодарнѡ славимъ, мы
оубѡзїи, * ѣакъ нашъ истиннѡ блгодѣательницъ.

Свѣтїленъ.

Пѡ: Жены, оублїшнтѣ:

Дѣа свѣтїльника пресвѣтла воспоїмъ, вѣрнїи, * монтана сїѣннаго и
мажїмъ блгокрѣндо: * свѣта бо прѣзника ихъ ѡбщницы быхомъ,
* и блгти мѣтвѣ ихъ сподобихомся. **Глава:**

Орѡжїемъ блгочтїа восорѡжївшеся, * страдальницы твоѣ, гдн, *
крѣпостъ протївныхъ поразиша, * и безобрѣзїе мѡчїтелей
посрамїша: по твѣтѣ славно пострадаша, * и причастницы свѣта твоегѡ
быша. **И нынѣ, прѣзника илн трїѡдн: илн бченъ:**

Боспѣваемъ тѣа, дѣо, со црковными пѣснопѣвцѣи, * и исповѣдемъ
тѣа съ непобѣдными мѣнникн: * велнчающе тѣа свѣтѣ истинный
порѡждшдо.

Песма 9. Ирмос:

Мати Божија и Дјева, која роди и опет девствује, * [то] није дело природе, н(ег)о Божијег снисхођења; * зато као једину која се удостоји Божијих чуд(ес)а, * Тебе увек величамо.

Аарону слично преиспуњен свештенства благодаћу, * и одевен светошћу и праведношћу; * заједно са с тобом пострадалом супружницом Максимом * светлошћу Христовом си засијао крајевима Сирмиј(ум)ским, Монтане славни.

Монтан и Максима се показаше еванђелских заповести испунитељи, * и добре вере сведочитељи и ревнитељи; * животоводног пута наставници * и суграђана својих топли молитвеници.

Од земаљског се разлучисте, мученици свети, * и у небески град се преселисте; * где пред Христом стојите и за нас се молите, * да се божанском благодаћу и ми испунимо. **Богородичан:**

Обгрли нас, Дјево, мајчинским Твојим милосрђем, * и покриј нас владалачким Твојим омофором; * да Те благодарно славимо, ми убоги, * као нашу истинску Добротворку.

Свјетилан.

Подобан: Жене, послушајте ...

Ава светилника пресветла опевајмо, верни, * Монтана свештеног и Максиму благокрасну; * јер светлости празника њихова заједничари поста[до]смо, * и благодати молитава њихових се удостојисмо. **Слава ...**

Оружјем побожности наоружав(ши) се, * страдалници Твоји, Господе, * моћ противника поразише, * и безобразје мучитеља посрамише; * за Тебе славно пострадаше, * и причасници Светлости Твоје поста[до]ше.

И сада ... Празника или Триода; или Богородичан:

Опевамо Те, Дјево, са Црквеним песницама, * и исповедамо Те са непобедивим мученицима; * величајућ(и) Тебе која Светлост истиниту породи.

На хвалѣтѣхъ: стѣхѣры, на Ѣ, глѣсѣ Ѣ.

Пѣ: Бѣ ѡлѡжше:

Прѣидѣте днѣсь, ѡ! вѣрѣнѣ, * дѣхѡвѣ да возвѣселѣмѣ * ѣ
совокѣплѣшеѣ да возхвалѣмѣ * прѣдстѣтелѣ нѣшѣ теплѣйшѣ: *
монтѣна бѣгѡчѣтѣва ѣ мажѣмѣ ѣзрѣдѣю, * сѣггѣдѡнѣское похвалѣнѣе ѣ
сѣрмѣнѣское оѣкрашѣнѣе: * тѣнѣ бо мѡлѣтѣ хрѣтѣ бѣѣ * ѡ нѣсѣ согрѣжданѣхъ
своѣхъ. [Дѣжды.]

Бѣ прѣспѣтѣ вѣсѣвѣтѣлаѣ пѣмѣтѣ вѣшѣ, * монтѣнѣ достѡхвалѣнѣнѣ ѣ
мажѣмо прѣмѣдрѣа, * ѡсѣжѣющѣ нѡвое жѣтѣльѣство дрѣвѣнѣхъ
грѣдѡвѣ, * сѣггѣдѡнѣ прѣслѣвѣнѣгѡ ѣ сѣрмѣнѣ црѣкѣа: * ѣже [сѣ] лѡбѡвѣю ѣ
прослѣвлѣетѣ, * ѣ мѣтѣвѣ своѣ кѣ вѣмѣхъ оѣправлѣетѣ.

Бѣще на землѣ сѣнѣ, * монтѣнѣ прѣхвалѣнѣнѣ ѣ мажѣмо достѡслѣвѣнѣа, *
ѣ вѡлѣнѣе црѣо нѣномѣ нѣжелѣнѣ землѣнѣномѣ порѣбѡтѣстѣ: * ѣ вѣа
прѣцѣнѣа ѣакѡ нѣчѣтѡжнаѣ прѣзрѣвѣше, * мѣчѣнѣтелѣнѣ порѣзѣнѣстѣ ѣ бѣѣ своѣмѣ
бѣгѡбѣгѣнѣстѣ: * тѣмѣже нѣтѣлѣнѣнѣмѣнѣ вѣнѣцѣ ѡ нѣгѡ оѣвѣнѣчѣстѣеѣ, * ѣ во
ѣскѣшѣнѣнѣхъ прѣвѣтѣгѣющѣмѣхъ вѣмѣхъ помѡгѣетѣ. **Глѣва, глѣсѣ ѣ:**

Прѣидѣте, ѡ! чѣда бѣгѡсѣбрѣзнаѣ црѣкѡвѣнѣа, * потѡмѣцы
нѣпѡстѣбѣдѣнѣхъ дрѣвѣнѣхъ хрѣтѣанѣхъ, * колѣна бѣгѡчѣтѣемѣхъ
бѣгѡвоспѣтанѣнѣа: * слѣвѣнѣа вѣ добрѡповѣдѣнѣхъ мѣнѣнѣцѣхъ бѣгѡпѣсѣнѣнѣнѣ
возхвалѣмѣхъ, * ѣ вѣлѣнѣкѣа вѣ прѣдстѣтелѣхъ нѣшѣхъ достѡдѡлѣжѣнѣ
оѣбѣжѣмѣхъ, * монтѣна сѣѣнѣнѣа ѣ мажѣмѣ вѣрѣнѣю, * сѣггѣдѡнѣ
бѣгѡпохвалѣнѣе ѣ сѣрмѣнѣ вѣлѣнослѣвѣе.

Ѣ нѣнѣ, прѣзѣдѣнѣка ѣлѣ трѣѡдѣ: ѣлѣ бѣенѣхъ, глѣсѣ тѡнѣже:

Бѣѣ, тѣ ѣсѣ лѡзѣ ѣстѣнѣнѣа, * возрѣстѣвшѣа нѣмѣхъ плѡдѣхъ жѣвѡтѣа:
ѣ тѣвѣ мѡлѣмѣа, мѡлѣсѣа, вѣлѣцѣ, * со сѣѣмѣнѣ монтѣномѣхъ ѣ
мажѣмоу, * ѣ вѣѣмѣнѣ бѣлѣградѣскѣмѣнѣ мѣнѣнѣкѣнѣ * сѣпѣтѣсѣа дѣшѣмѣхъ нѣшѣмѣхъ.

Слѡвослѡвѣе вѣлѣкое, ѣктѣсѣнѣ ѣ ѡпѣстѣ.

НА ЛѢТУРГѢНѢ.

Бѣжѣнѣа: ѡ канѡна, пѣсѣнѣ ѣ-ѣ ѣ Ѣ-ѣ.

На Хвалите ... стихире, на 4, глас 6.

Подобан: Све одложив(ши) ...

Ходите данас, о! верни, * духовно да се узвеселимо * и сакупив(ши) се да усхвалимо * заступнике наше најтоплије: * Монтана побожног и Максиму изврсну, * Сингидун(ум)ску похвалу и Сирмиј(ум)ско украшење; * јер се они моле Христу Богу * за нас суграђане своје. [Два пута.]

Ево приспе најсветлији (с)помен ваш, * Монтане достојни хвале и Максимо премудра, * обасјавајућ(и) ново становништво древних градова, * Сингидун(ум)а преславног и Сирмијума царског; * које га (с) љубављу прославља, * и молитве своје к вама управља.

Будућ(и) на земљи овој, * Монтане прехвални и Максимо достојна славе, * радије Цару Небеском него земљском послужисте; * и све претње као ништав(н)е презрев(ши), * мучитеље поразисте и Богу своме добро угодисте; * стога се нетрулежним венцима од Њега увенчасте, * и у искушењима прибегавајућим вам помажете. Слава ... глас 8:

Ходите, о! чеда благолика Црквена, * потомци непостидних древних хришћана, * поколења побожношћу добро васпитана; * славне међу добропобедним мученицима благопесмено усхвалимо, * и велике међу заступницима нашим достојно дуга ублажимо, * Монтана свештеног и Максиму верну, * Сигидун(ум)а добру похвалу и Сирмијума велику славу.

И сада ... Празника или Триода; или Богородичан, глас исти:

Богородице, Ти си лоза истинита, * на којој нам израсте Плод живота; * Теби се молимо, моли се, Владичице, * са светима Монтаном и Максимом, * и свим Београдским мученицима * да се спасу душе наше.

Славословље велико, јектеније и отпуст.

НА ЛИТУРГИЈИ.

Блажен(ств)а: од Канона, Песма 3. и 6.*²¹

²¹* одн. по Типику.

Прокіменъ, гласъ ѿ:

Ты, гди, сохраниши ны и соблюдеши ны * ѿ рѡда сего и во вѣкъ.

Стіхъ: Гдси ма, гди, * ѿкоу ѡскѡдѣ прѣбный.

Ѹпъ къ рѣмлянѡмъ, зачало ѿд.

Ѹлнлѡа, гласъ ѿ:

Стіхъ: Днѡеъ бгъ ко стѣхъ своѣхъ, * бгъ ѡнѡеъ.

Стіхъ: Чтнѡ прѡдъ гдѡмъ * смѣрть прѣбныхъ ѡгѡ.

Гдѡе ѡѡлѡе лѡкѡ, зачало ѡс.

Прнчѡстѡеъ: Рѡдѡнѡеъ прѣнѡи ѡ гдѡ, * прѡвѡмъ подѡбѡетъ похвалѡ.

Конѡцъ дѡлѡ, слава и хвала бгѡ!

Прокимен, глас 5:

Ти ћеш нас, Господе, сачувати и одржати * од рода овог и до века.*²²

Стих: Спаси ме, Господе, * јер нестa[де] свети.*²³

Апостол Римљанима, зач. 99.

Алилуја, глас 4:

Стих: Диван је Бог у светима Својим, * Бог Израилов.*²⁴

Стих: Часна је пред Господом * смрт преподобних Његових.*²⁵

Св. Јеванђеље од Луке, зач 106.

Причастен:

Радуйте се, праведн[иц]и, у Господу; * прав[едн]има приличи похвала.*²⁶

Крај делу, слава и хвала Богу!

²²* Пс. 11,8.

²³* Пс. 11,2а.

²⁴* Пс. 67,36а.

²⁵* Пс. 115,6.

²⁶* Пс. 32,1.

Синаксар 1:^{*27}

Месеца марта, у 26 [27]. дан.

(С)помен светих меченика:

презвитера Монтана и супруге му Максима,
Сингидун(ум)ских [Београдских].

Стих:

Супружништвом свеверним,
и мужаством исповедним,
светло засијаше презвитер [Монтан]
и [супруга му] Максима.

Рогоугодни и прекрасни овај свештеник Бога вишњега Монтан и и супруга његова, часношћу живљења испуњена, блажена Максима, засијаше у Цркви Божјој непорочношћу свога подвизавања и служења међу Христовим слугама, и на послетку храбрим исповедањем свете и непостидне вере и страдањем ради ње чак до крви. По речима Спаситељевим „кад вас потеряју из једног града, бежите у други“,^{*28} ови послушници Логоса Божјег Христа пођоше из Сингидунума, где верно службаху Богу, у Сирмијум, где имађаше принети добро сведочење. Пошто их Господ поучи и речима „сви ће вас омрзнути имена мога ради“^{*29} и „не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу погубити“,^{*30} они с непоколебивом вером у Сина Божјег Христа ступише пред гувернера Проба. Кад часни презвитер Монтан одби да одступи од светог држања у вери, мучитељ изведе на суд мужаствену Максиму мислећи у безумљу свом да ће је ради женске слабости поколебати. И она, благодаћу Господњом испуњена, поревнова за свету веру и изјави да је спремна да претрпи страшна мучења. Тада, бојећи се да овакво исповедање вере не уздрма паганску заблуду, мучитељ посла свете страдалнике Христове Монтана и Максиму на погубљење на мосту на реци Сави. Тамо они пострадаше телом а душом се сјединише са љубљеним њиховим Господом и ликују у неизрецивој радости међу свим мученицима. Њихове часне мошти

^{27*} први синаксар је на моју молбу саставио Лазар Љубић 23. апр. 2020. г., ја сам га минимално доредиговао; а други је мој састав. Како нисам баш одушевљен ни једним од њих, дајем их на крају текста, у нади да ће једног лепог дана од њих бити направљено нешто боље.

²⁸ Мт. 10,23.

²⁹ Лк. 21,17.

³⁰ Мт. 10,28.

беху похрањене од хришћана, а касније пренете у северне крајеве Италије и Рим. Одатле су мошти блажене Максиме пренете у Клирвотер у Америци.

Њиховим светим молитвама, Господе Исусе Христе, помилуј и спаси нас. **А**мин.

Синаксар 2:

Стих:

Бога храбро исповедише,
заједно поживеше,
и заједно пострадаше,
и тако се Христу представише.

Побожни презвитер Монтан и његова супруга Максима живљаху у Сингидун(ум)у (данашњи Београд), почетком Диоклецијанових прогона хришћана. О њима налазимо записе у различитим западним Мартирологијима. Царев зет и савладар Галерије беше издао наредбу да хришћани морају принети жртве римским боговима, а Монтан и Максима желећи да то избегну, одбегоше у Сирмијум (данашња Сремска Митровица). Неко време су се скривали, но потом их неко пријави као хришћане, па беху ухваћени и изведени пред управитеља Проба, који од њих тражаше да се одрекну своје вере у Христа Господа, но они то одбише. Одведоше их потом на мост, и пошто опет одбише да се одрекну своје вере и да принесу жртве паганским боговима, погубљени беху одсецањем главе и бачени у реку Саву (или потопљени да се у њој удаве). Пострадали су 304. године, заједно с још неким мученицима: Квадратом, Теодосијем, Емануилом и још 40 хришћана чија имена нису позната. Хришћани тајно извадише њихова тела из реке, а њихове мошти касније беху отпремљене у Рим и похрањене у катакомбама св. Прискиле на Саларијској цести (Via Salaria), где почиваху 1500 година. Године 1804. беху отворени неки гробови у овим катакомбама, и тада су у добром стању пронађене и мошти св. Максиме. Након тога су чуване у многим црквама и манастирима, а своје коначно почивалиште нашле су у католичком манастиру Byzantine Poor Clares of North Royalton (Ohio, USA).

Њиховим светим молитвама, Господе Исусе Христе, Боже наш, помилуј и спаси нас. **А**мин.

SF. MC. MAXIMA

SF. MC. MONTANUS

✦ НОВИЙ СЕРБАНКА ЛЕК ГОДИ ВЪ БЛАГРОДЪ. © НОВИ СЕРБАНКА 2020. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✦